

نام‌های هویت بخش

فاطمه عودباشی

سردبیر
قاب کوچک

بدون تردید این روزها را می‌توان عصر طلایی برای سریال‌های تلویزیونی دانست، چرا که با گسترش شبکه‌های تلویزیونی، شبکه‌های اینترنتی و ... با تعدد مجموعه‌های متفاوت که سوزهای مختلف را دستمایه قرار داده‌اند، رو به رو خواهیم شد. سوزهایی که هر کدام برخاسته از مطالبات جامعه بوده و طبیعی است که متناسب با سوز، نام سریال هم مشخص می‌شود. مسلماً همیشه گزینه‌های زیادی برای انتخاب نام یک سریال خوب و جذاب وجود دارد. برخی طرفدار نام‌های کلاسیک، قدیمی و بعضی دیگر به نام‌های جدیدتر و باتم‌های روز علاقه مند هستند. برخی مواقع هم پیش آمده که نام‌های زنانه برای سریال‌های تلویزیونی انتخاب می‌شود. شاید بتوان گفت در دنیای سریال‌ها، نویسندگان مجموعه‌های تلویزیونی دلایل خاص خود را برای انتخاب نام دارند که با حال و هوای قصه همخوانی داشته باشد و برخی مواقع هم پیش آمده که بعد از مشورت با تهیه‌کننده و کارگردان تصمیم می‌گیرند نام یک سریال را تغییر دهند. در مجموع می‌توان گفت انتخاب نام، ویتترین اولیه یک سریال محسوب می‌شود که به اصل کار هویت می‌دهد، حتی مخاطبان با شنیدن نام سریال تا حدودی می‌توانند فضای قصه و تم آن را پیش‌بینی کنند. ضمن این که نمی‌توان گفت نام‌های سریال بر مبنای فرمول خاصی است اما طبیعی است که باید نویسنده وقت زیادی بگذارد تا نامی انتخاب کند که از همان ابتدا انقلاب را به دهان مخاطبان بیندازد. بنابراین در ظاهر کار ساده اما دشواری خود را دارد. همچنین نام سریال، در ورودی نویسنده به جهان اوست. برای همین همه نویسنده‌ها تا وقتی که نامی برای قصه پیدا نمی‌کنند، جهان آن را هم نیافته‌اند. به عنوان مثال، وقتی از نام رضا حرف می‌زنیم خود این کلمه برای ایرانی‌ها مهم است و با توکل، پذیرش و ایمان ناظر به نتیجه است. البته ربطی به جبرگرایی و تقدیرگرایی ندارد و از رضایت و خرسندی از آنچه برایت رخ داده، می‌گوید. شخصیت مهم سریال «سفر سبز» حسین لطیفی با نام حاج رضا مصداق همین موضوع و شعر «با توکل زانوی اشتر بیند» مولوی است و این شخصیت در آزمون قرار می‌گیرد و این رضا بیشترین نزدیکی را به کلمه رضا دارد. حتی نویسنده می‌توانست نام سریال را بر این مبنا انتخاب کند.

در مجموع اگر نگاهی اجمالی به نام‌های سریال داشته باشیم، متوجه می‌شویم برخی مواقع نویسندگان از یک سبک پیروی می‌کنند و این که نام سریال‌ها از نقش اصلی قهرمان قصه گرفته می‌شود. حال قهرمان قصه ممکن است زن یا مرد باشد که البته بیشتر مواقع انتخاب نام سریال‌ها برگرفته از نام زنان است. به عنوان مثال ستایش، کیمیا، رعنا، ریحانه و ... همچنین واژه‌هایی همچون پدر، مادر و ... هم الگویی است که برخی نویسندگان از آن تبعیت کردند و نام سریال‌هایشان را بر این مبنا انتخاب کردند. در این باره می‌توان به سریال‌هایی همچون پدر، پدر سالار، ترانه مادری، مادرانه، پدر خاک و ... اشاره کرد. باید به این موضوع تاکید کرد که نام یک سریال می‌تواند کنجکاوی بیننده را برانگیزد تا به تماشای سریال بنشیند. متأسفانه گاهی نبود خلاقیت در این حوزه باعث می‌شود تا از همان ابتدا مخاطب ترغیب به تماشای اثر نشود. بنابراین نام سریال یکی از بخش‌های مهم محسوب می‌شود که باید نسبت به آن توجه بسیاری داشت. به همین دلیل پرونده این شماره از قاب کوچک را به نام سریال‌ها اختصاص داده‌ایم. همچنین در کنار این پرونده، گفت‌وگو با هنرمند پیشکسوت و ... هم داریم.

هستی شایان مهر

روزنامه نگار

در صفحه پیش رونیم نگاهی به چند سریال تلویزیونی داشتیم که چطور نام‌های هریک از این آثار انتخاب شدند و نویسندگان و دیگر سازندگان آن چه اهدافی را برای سریال دنبال می‌کردند تا به انتخاب چنین نام‌هایی رسیدند.

اتفاق

حادثه‌ای در روز مه‌آلود

شنیدن داستان نام مجموعه افرا که روزبه حصاری نقش یک محیط‌بان را ایفا می‌کرد، خالی از لطف نیست. فرزند فرزانه، نویسنده سریال گفته که نام افرا برگرفته از همان درختی است که مرگ پیمان و شلیک مسعود به او زیر آن اتفاق می‌افتد اما نکته اساسی برای نام‌گذاری، این بود که در آن روز مه‌آلود، هیچ‌کسی حادثه را به درستی ندید. مسعود در میان دردا صابت گلوله به کفش و مه غلیظ شلیک کرد، پیمان در حال گریز بود، مهران در فاصله‌ای دورتر قرار گرفته بود و علیرضا و کوروش نیز بعد از وقوع حادثه به صحنه رسیدند. در این میان نزدیک‌ترین شاهد به اتفاق، درخت افرا بود.

برای تماشای سریال
افرا کیو آر کد را
اسکن کنید

درنگ

کلیشه‌های پردردسر

«هشت ونیم دقیقه» یکی از سریال‌هایی بود که شخصیت اصلی‌اش یکتا نام داشت و ظاهراً ابتدا قرار بود نام سریال هم از اسم شخصیت اصلی برداشته شود، اما گفته شد بر اساس دوری کردن از همین کلیشه‌ها، این نام را پیش از رسانه‌ای شدن تغییر دادند و نامی خلاقانه‌تر برایش انتخاب کردند که اتفاقاً هم راستا با قصه بود.

داستان نام‌ها

یادآوری

مفسد اقتصادی پلاستیکی

دیدهای خبرهایی که از مجرمان به ویژه مفسدان اقتصادی منتشر می‌شود تا مدت‌ها نام‌شان را با ابتدای حروف اسم و فامیل‌شان بیان می‌کنند. سریال نون‌خ در فصل اول همین

را دستمایه کمدی قرار داد و اسم نورالدین خانزاده که به اهالی ده بدهی داشت را به «نون‌خ» تقلیل داد. در بخشی از قصه هم وقتی نورالدین در پی یک سوءتفاهم و برای ارائه پاره‌ای از توضیحات به نیروهای امنیتی بازجویی می‌شود، خود را ملقب به نون‌خ معرفی می‌کند. نام سریال چنان با مخاطبان ارتباط برقرار کرد که در فصل‌های بعدی هم همین عنوان برای سریال باقی ماند. در حالی که ممکن است بسیاری دلیلش را فراموش کرده باشند.

برای تماشای سریال
نون‌خ کیو آر کد را
اسکن کنید

پنجره

کنجکاوی همراه با ترس

شاید برای اولین بار این سوال برای بینندگان پیش آمده که چرا گاندو؟ در حقیقت گاندو نام یکی از گونه‌های کروکدیل در ایران (به خصوص جنوب شرقی) است. این گونه خطرناک شکارچی کمین با قدرت بسیار زیاد است.

نام سریال گاندو به کارگردانی جواد افشار در

مرحله نخست باعث ایجاد حس کنجکاوی و در مرحله بعد دلیل نام‌گذاری سریال نیز برای بیننده روشن می‌شود. در واقع مخاطبانی که این سریال را دنبال می‌کردند با تماشای سریال متوجه شدند که چرا گروه سازنده روی این نام متمرکزند و برای‌شان جالب بود که چه نام بامسمایی برای این سریال انتخاب شده است. این سریال هنگام پخش توانست نظر بسیاری از بینندگان را جلب کند. تاکنون دو فصل از این سریال پخش شده و مدیر سیمافیلیم در آخرین نشست خبری که با اهالی مطبوعات داشت، اعلام کرد که قصد دارند فصل سوم از سریال گاندو را هم بسازند. فیلمنامه این سریال بر اساس مستندات و وقایع تاریخی و کشف جاسوس‌های داخل و خارج از ایران است و همچنین به موضوع آقا زاده‌ها نیز اشاره‌هایی می‌کند. در مجموعه گاندو اسامی افراد و اشخاص حقیقی در آن عوض شده است. به طور مثال بخشی از سریال در ارتباط با جیسون رضاییان است.

برای تماشای سریال
گاندو کیو آر کد را
اسکن کنید

مکت

ماجرای زنان پروانه‌ای

مسلمانان انتخاب نام برای مجموعه‌های مستند قصه متفاوت خودش را دارد. مستند «پروانه» معرف بانوان موفق، ایثارگر و فعال (مادران و

همسران شهید و جانباز) در عرصه‌های علمی، ورزشی، اجتماعی، فرهنگی و ... است که با همه رنج‌ها و سختی‌های پیش رو پرواز را انتخاب کرده‌اند و به انجام کارهای بزرگ فکر می‌کنند. این مستند از شبکه پنج پخش می‌شود. منا اورعی، تهیه‌کننده مجموعه مستند «پروانه» درباره عنوان مستند بیان می‌کند: فکر می‌کنم زنان قصه ما شبیه ماجرای پروانه شدن هستند. یعنی در ابتدا بیله بودن و بعد تلاش و چالشی که با آن مواجه هستند شبیه به ره‌اشدن پروانه است. سیرتولد پروانه به نظرم به زندگی و سختی‌هایی که این زنان در طول زندگی تحمل کرده بودند شباهت داشت. چون زنان قصه ما چند چالش داشتند. همین زن بودن سخت است. هم باید در خانه مادر یا همسر باشی و هم در اجتماع به عنوان یک زن فعالیت کنی و موفق باشی. زنان قصه مادرکنار این مساله چالش دیگری هم داشتند.